

ved ingenlunde for, at Rigsdagen vil i Folkemeningen tabe sin moralske Værdighed, som den ærede Taler sagde; meget snarere vilde den være udfat for dette ved at bruge en modsat Fremgangsmaade. Naar man her oftere har talt om, hvad Folk udenfor skulde ønske, og at de navnlig skulde ønske Fællesforfatningen for enhver Præis, da er det dog vel indlysende, at dette ikke kan for den store Flekthed være Tilfældet. Hvor har man vel nogenstunde oplevet, at et Folk har selv villet klæde sig af for sine borgerlige Rettigheder? Det danske Folk har ikke fortjent, at man skulde mistænke det for en saadan Holdning, og allermindst har det fortjent det af sine Repræsentanter. Men, naar man overhovedet spørger om, hvad Folket mener, saa maa det under vor nærværende Forfatning siges, at Folkemeningen er her. Hvad Folkets Repræsentanter her ville udtale om denne Sags Realitet, maae vi gaae ud fra er den virkelige Folkemening.

Smith: Ja, det vilde være meget mislygt, dersom man vilde støtte sig til de Forventninger, der skulde være hos den store Mængde, og jeg troer, at jeg hører til dem, som ikke lettelig bruger Argumenter, hentede derfra. Vi have her efter min Opfattelse at gjøre vor Pligt efter vor Samvittighed og ikke at lade os paavirke af Hensyn af den Art. Ved de Forventninger, som jeg talte om være tilstede, og som være større og bedre i den sidste Deel af den lange Periode, hvori denne Sag har været paa Bane, end de havde været før, sigtede jeg til det overmaade notoriske Faktum, som jeg vedbliver at troe det er, at der isfor ved denne Tid, da vi nylig vare blevne bekendte med Forordningen af 26de Juli, kunde siges at være et Minimum af Forventning tilstede. Dersom den ærede Landstingsmand, som nu satte sig, virkelig med Hensyn til denne Forordning af det daværende Ministerium nærede saa store Forventninger, som man nu skulde troe, han havde næret dengang, vilde hans Optræden under de daværende Forhold have været overmaade mærkelig. Han traadte ganske vist dengang op paa en saadan Maade, at man skulde troe, at han

ikke derom havde de allerførste Forventninger. Men det maa jo være ganske ligegyldigt her, hvilke Forventninger han paa den Tid havde, eller hvilke han ikke havde, og det kan ogsaa gjerne være, at han i det Hele kjender langt mere til, hvad der hos den store Mængde bevæger sig end jeg. Det troer jeg dog, er ganske vist, at den Periode, der fulgte umiddelbart paa Forordningen af 26. Juli, var virkelig ikke den, hvori vi havde de største Forventninger om, hvorledes vi skulde komme ud af disse Forhold eller komme til en heldig Løsning, og jeg behøver ikke Andet end mange Udtalelser af selve de Mænd, der samstemme med ham i dette Dialekt, for at understøtte det af mig Anførte, at man nemlig havde større Forventninger, efterat det nuværende Ministerium var tiltraadt. Det er netop paa det Allerstærkeste fremhævet af flere af de Landstingsmænd, som have yttret sig i samme Retning, som han, og derfor var det netop, at jeg gjorde mig Umage for at paapege, hvad vi ikke bør glemme, at, om vi ogsaa, dengang Ministerforandringen skete, havde noget større Forventninger, saa ere derved ikke de store og alvorlige Forudsætninger blevne forandrede; de ere i mange og væsentlige Punkter blevne de samme, saa at et hvilket som helst Ministerium maatte holde sig til dem, og var med Hensyn til Fællesforfatningen indskrænket indenfor temmelig snevre Grændser. Ingen kan med Rette her fordre af mig en nærmere Paapegen deraf, hvilket jeg forøvrigt, naar Leilighed dertil skulde gives mig, ikke skal undlade at forsøge paa, naar man dog maa erkjende, at under denne Discussions Gang er det ikke rigtigt at komme nærmere ind derpaa.

Bloch: Den ærede Rigsdagsmand, som først havde Ordet idag, yttrede blandt Andet, at han indrømmede, at det er nødvendigt at gaae denne Vej, nemlig at tilvejebringe en Fællesforfatning; men just af Erkjendelsen af denne Nødvendighed er jo den Grundlovsbestemmelse fremgaaet, som vi nu forhandle, og Erkjendelsen af den samme Nødvendighed synes selvfølgelig at maatte føre til, at Grundlovsbestemmelsen nu tredie Gang vedtages, for at muliggjøre en Fællesforfatning. Om vi saa